

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

LXXXIV. évfolyam

9. szám

Komárom, 2013. szeptember

Ára 35 cent

HAJLÉKODBA, URAM!

„Nem fogjuk elhanyagolni Istenünk házát!” (Neh 10,40) – akár mottója is lehetne ez az igevers Nehémiás könyvének. A nép kollektív bűnbánatát követően az átok és pecsét alatt vállalt Istenhez fordulás utolsó mozzanata ez a fogadkozás. Elsősorban arra vonatkozott, hogy megadják a tizedet, földjük első termését, állataik elsőszülöttjeinek legjavát beviszik a templomba, hogy folyhassanak az áldozatok.

Jézus Krisztus kereszttáldozata az ilyen típusú áldozatbemutatást megszüntette, feleslegessé tette; az új szövetség népétől mást vár el Isten. Ám sokszor van olyan érzésem, mintha a küldetés realizálása gellert kapna. A templommal mint épülettel való törődés lesz a hitélet mércéjévé – és ha restauráljuk a templomot (megújulnak parókiáink, karbantartjuk ingatlanainkat), úgy tűnik, minden rendben van.

Félreértés ne essék: az egyházi épületekkel való törődés rendkívül fontos és dicséretes dolog! Mert dőlt már le elferdült templomtornyunk. Egy lelkes akkor úgy fogalmazott: miattunk dőlt le. Tökéletesen igaza volt, mert – a közösségre ráfogott kollektív bűnösséggel ellentétben – teológiailag teljességgel megáll az önmagunkra kimondott kollektív bűnösség eleme (erre példa a fenti bűnbánat). Mert épült be templomtéglá újonnan épült Isten házába; és láttam nem egy templomunkat, melynek belsejéből a fák épp csak az égig nem nőttek. Mert dőlt le villámcsapás következtében is templomtornyunk... Valaki akkor azt mondta: azt a templomot már sohase fogják felújítani. S lám, ha az Úr háza iránt féltő szeretet emészti a híveket (Zsolt 69,10), még ha maroknyi közösségről van is szó, megtörténik a csoda: az Isten háza megújul!

Ám mindezeket túl rendkívül áldásos lehet tudatosítani, hogy az Isten háza nem elhanyagolása nem csupán a vele való fizikai törődést, karbantartását, csinosítását jelenti. Itt a *nem elhanyagolás* az egyházi élet minden területére kiterjedő pozitív viszonyt fejez ki. Ne feledjük: a legszebb templom a megtelt (vagy az adottságokhoz mérten minél jobban megtelt) templom, ékességét az Urat lelkesen dicséző hívek jelentik. És ha ők megvannak, akkor a templom (az egyház egésze) bizonyára nem hanyagolódik el.

Egyházunk népegyházi jellege az elmúlt évtizedekben megkopott, előbbre jutni valószínűleg a hitvallói jelleg megerősödésével/megerősítésével lehet. Ez csakis az Úr szíveket megdolgozó munkálkodása által történhet, ám magunkat is oda kell tennünk. Az egyháztörténet számtalan példát szolgáltat arra, hogy időnként és helyenként nagy megújulások történtek. A mi népünknek is erre van a legnagyobb szüksége. Ám a szükség felismerése nem elég, ha egyházunk jövője fontos számunkra: elengedhetetlen a kollektív bünelismerés és bűnbánat, amihez viszont a személyes megszólítás, az ébresztgetés, a lélektől lélekig elv alkalmazása vezethet el.

Kiszedem belőled

A csendeshétről hazafelé tartva vidám beszélgetés folyt az eltelt napok élményeiről. A fiatalember, aki alkalmilag csatlakozott a csoporthoz, alig szólalt meg; a hit útját kereső ember volt. A lelkes beszélgetést egy váratlan kérdés törte meg: *Te milyen dezodort használsz?* A hangulat hirtelen megdermedt, a megszólított fiatalember pedig – nagyon kínosan érezve magát – fejét lehajtva hallgatózott. A kérdező azonban nem adta fel: *Nem akard megmondani? Nem baj, úgyis kiszedem belőled.*

Ám nem szedte ki belőle, mert a fiatalember az út további részében már nem szólalt meg, és a csoport tagjai sem tudták felvenni a váratlan kérdés által megtört lelkes beszéd fonálát. Mit vihett magával haza ez a fiatalember a csendeshétről? Tanítást? Bizonyágtételek emlékét? Lehet, hogy máskor jobban meggondolja, hogy részt vesz-e ilyen alkalmon.

Milyen sokszor okoz botránkozást vagy képez akadályt a helytelen (vagy helytelenül kimondott) szó! Beszédünkkel ajtókat nyithatunk, de be is zárhatjuk őket. Csak Isten tudja, hogy hányan hordoznak sebeket a bántó, botránkoztató, megalázó szavak miatt. Mennyire Isten bocsánatára szorulunk kimondott szavaink miatt! Milyen jó lenne, ha szóban és cselekedetben történő bizonyágtételünkben szem előtt tartanánk: „*Nem hatalommal és nem erőszakkal, hanem az én lelkemmel!* – mondja a Seregek Ura” (Zak 4,6b). Mert az emberi indulat Isten országát nem építi, ám: „*Mint az aranyalma ezüsttányéron, olyan a helyén mondott ige*” (Péld 25,11).

A. Kis Béla

Szabó András

Erdélyi József

ŐSZI ÚT, HAZAFELÉ

– részletek –

*Megrítkul már a nyárfák levele,
dúsan terül a réti fű vele,
hosszan, amint ragadja el a szél,
mint egy királyi, arany szemfedél.*

*...Már alkonyodni kezd.
Az útfélen feltűnik a kereszt,
rajta csüng búsan az Ember fia,
lehajtott fején töviskorona...*

*Csak hulljatok, ti nyárfalevelek!
Repülj idő! – Én pajzst emelek,
arany pajzst, mely mint a Nap ragyog
s az van ráírva, hogy feltámadok!*

KINEK AZ IGAZSÁGA?

Egy tollforgató, művelt, kiadót működtető egyén írását olvastam minap egyetlen magyar nyelvű napilapunkban. Ahogy az elején lefesti a bérmálása kínjait (nagyon plasztikus leírást kapunk a szenvedéséről), az már előre vetíti az írás további hangnémét (célkeresztjében olyan országok politikai irányultsága, amelyekkel a politikai-katonai szövetségen túl ezernyi szál köt össze, de erre most nem akarok kitérni).

Mástól is hallottam már, hogy élete meghatározó, megrázó (többnyire gyermeki) élményei közt tartja számon egy-egy pap külsejét, hogy mekkora visszataszító erővel tudta egy életre meghatározni a hitét. Igen, hitét, ugyanis ez az „élmény” elakasztotta a további figyelmet és kíváncsiságot. Bizonyára komoly tényező a hitre vagy a tagadásig jutásban az, hogy kitől hallunk Istenről. De még nem találkoztam olyan emberrel, aki például azért hagyta volna abba a nyelvtanulást vagy a járművezetői tanfolyamot, mert az oktatójának pizsok volt a körme alatt, vagy hordónyi volt a hasa.

Érintsük újra a cikket. A lelkész, a pap Isten méltatlan szolgája. Nem kétséges, hogy nehezítő körülmény lehet, ha az illető külseje kifogásolható (engem is zavar, ha példának okáért az eszetű pap szandált visel), de mégis: nem túl könnyelmű dolog itt leállni? Mert

amint leragad valaki a pigmentfoltoknál és eluralkodik rajta az ellenszenv, máris rááll egy olyan vágányra, ami ugyan visz valahova, ugyanakkor távolít. A gondolkodását meghatározó ingerek olyan valamiből táplálkoznak, amit ő a szabadság erőinek gondol, miközben a keresztyéni gondolkodás ettől kezdve számára az „európai és a nemzeti modernitás (szabadság) ellenerőivel” ér fel.

Közéletünk eme meghatározó személyiségének legfőbb félelme ugyanis a „keresztényesítés”. Minden rosszat, ami csak jöhet és fenyegetheti az „európai szabadságjogok rendszerét”, azt

a nemzeti-keresztyén politikai törekvésekben látja. Sorolja végtelenül elítélő és lenéző egyházkritikai megjegyzéseit, és miközben arról gyözködi az olvasót és önmagát, hogy nincs egyetlen igazság, az én Jézus Krisztusba vetett hitem igazságát lenézi, megkérdőjelezi, leköpi – mert azt gondolja, igaza van. Neki lehet...

Kis Lucia

Az ÚR színe előtt

Istenünk és Urunk, lelkünk a világ pusztaságából a Te örök gazdagsághoz fordul. Hozzád emelkedik e világi szorultságából, hogy boldog és szabad lehessen. Amikor keres, engeddd őt találni; gazdagítsd meg bölcseségeddel és igazsággal, hogy ne vágyjon olyan javak után, melyek nem elégíthetik meg, kincsek után, melyeket nem tarthat meg. Add éreznünk, hogy aki szorosan Temelleted van, sosem szűkölködik vigaszban, hanem mindig megtalálja, amivel megörvendeztetheti magát és másokat. Ezt a gazdagságot Jézus Krisztusban nyújtottad nekünk, a mi Urunkban. Add nekünk ezt a gazdagságot egyre nagyobb mértékben, és őrizd meg szívünk mélyén, ahova nem érhet el semmiféle hatalom, hogy megfosszon tőle. **Ámen.**

Jakob Peter Mynster

A Magyar Református Egyház Zsinatának zárónyilatkozata

Mi, magyar reformátusok, Istennel és egymással kötött szövetségünket megerősítve zsinati közösségünkben adunk hálát hitvallásunkért, a 450 esztendő Heidelbergi kátéért. Így fogadjuk el a káté szövegének átdolgozott, új magyar fordítását is. A heidelbergi káté olyan hitvallás, amely az emberi kifejezőképesség töredékes eszközeivel fogalmazza meg Istenbe vetett hitünket és ad számot a keresztyén életéről. Olyan formában, amely számos eltérő kultúrában váltott ki azonos hatást: összegyűjtött és megtartott.

Tudjuk, hogy Krisztuséi vagyunk, aki vigasztalja, vezeti, megtartja népét. Ennek a boldog bizonyosságnak és szilárd hitnek ma is érvényes és világos kifejezése A heidelbergi káté, amely ugyanakkor jelzi, hogy a magyar reformátusok elválaszthatatlanul kapcsolódnak egy határon és kontinenseken átívelő érték-közösséghez. Nincs olyan nyelvi, kulturális, történelmi határ, ami megoszthatná keresztyén testvériségünket, amely ebben a hitvallásban jut kifejezésre. A heidelbergi káté minden nyelven és minden korban ugyanazt hirdeti: Krisztus váltságát és valóságát az ember életében, megszentelő jelenlétét az egyházban. A Kárpát-medencei népek nyelvén kiadott Heidelbergi káté pedig üzenet: a népek megbékélésében az üdvözítő Istenhez tartozva vagyunk egymás testvérei.

Soli Deo gloria!

Debrecen, 2013. június 28.

Egyházzenei osztályunk már évek óta Alistálon szervezi meg az országos kántorképző tanfolyamot, idén június 28-a és július 14-e közt folyt a képzés. Ott és ekkor bírtuk szóra a tanfolyam vezetőjét, **Süll Kinga** egyházzenei vezetőjét.

– Kiknek szervezik a képzést?

– Mindenki jöhet, akinek van egy kis vágy a szívében, hogy kántor szeretne lenni. Nem feltétel sem a hangszertudás, sem a tökéletes hang. Valakinek nem tiszta az intonációja, de ügyes billentyűs. Másvalakivel teljesen az alapoktól kezdjük: kottaolvasással, hangszeroztatással. Egyénre szabottan folyik a képzés, személyre szabott órarenddel.

– Ha valaki már részesült zenei képzésben, mi újat tanulhat még a tanfolyamon?

– Vannak specifikus dolgok, amiket csak a kántorképzőn tud megtanulni. Eleve más játszani zongorán, mint orgonán. A zongorán az ember szólóban játszik, viszont a kántornak az a feladata, hogy vezesse az éneklést. Egészen más hangszereken vagy akár énekelni is vezetni, éneklést tanítani. Valaki esetleg magától is rájön, hogyan kell csinálni; ám ha bizonyos módszereket elsajátít, lehet még jobb, amit csinál.

– Mi zajlik a képzés alatt, milyen órák vannak?

– Az egyháziéneke-órán a hallgatók az Énekeskönyvünk énekeit sajátítják el, valamint segítséget kapnak tanításukhoz. Tanulnak orgona- és harmóniumjátékot, valamint orgona- és éneklőjátékokat, kisebb improvizációkat és klasszikus műveket is. A kar- és kórusvezetés óráin elmondjuk, hogy a karvezető hogyan állítson össze egy repertoárt, hogyan tudja kitisztítani az egyes szövegek éneklését. A zenetörténet-órákon hallhatnak az ismertebb egyházzenei művekről, a zeneelméleten pedig ritmusgyakorlatokat, dallamírást, hallásképzést végzünk. Foglalkozunk a református liturgiával is, a himnológián az énekeink keletkezésével ismerkednek meg a résztvevők. Van még orgonaismeret is, ahol elmondjuk és megmutatjuk, hogy hogyan épül fel egy orgona. Szerettem volna behozni a dicsőítés bizonyos formáját is – nem azért, hogy gyöngítsem a fő vonalat, hanem inkább erősíteni szeretnék egy másikat is –, de egyelőre ez a szándékom elakadt. Pedig a hitoktató számára a legkézenfekvőbbnek a gitározás tűnik (adott esetben a kántor is gitárral taníthatja be legegyszerűbben a karácsonyi műsort). Tehát idővel mégis jó lenne egy kicsit bővíteni a képzést.

– Feltételezem, hogy ha Ön bemegy egy gyülekezeti alkalomra, az éneklés

AHOGY ÉNEKEL AZ EGYHÁZ...

SÜLL KINGA egyházzenei igazgató a kántorképzésről

hallatán messzemenő következtetéseket is le tud vonni az ott folyó munkáról, gyülekezeti életéről...

– Igen, így van. Azt valom, hogy olyan az egyház, ahogy énekel. Ezért rendkívül fontos a kántorok képzése, illetve továbbképzése: a gyülekezetek éneklése nagyban függ az énekvezetőtől – akár kántor, akár lelkész az illető. Sokféle helyzet van, és még ott sem egyszerű a munka, ahol képzett kántor végzi a szolgálatot! Például nagyon fontos, hogy tisztában legyen a gyülekezet adottságaival: mit várhat el és mit nem a tagoktól; akárcsak az, hogy tudjon kommunikálni, kapcsolatot létesíteni az emberekkel.

– Mit tudnak ennek érdekében tenni a kántorképzőn? Tudnak lelki beszélgetéseket is folytatni, vagy erre nincs idő?

– A lelki vezetés is egy vonala a kántorképzőnek: közösséggé próbálunk válni a két és fél hét alatt. Am tény, hogy nem mindenkiből lesz kántor, aki részt

Süll Kinga. (Kis Lukács felvétele)

vesz a képzésen. Végül is a presbitérium dönti el, hogy alkalmas-e az illető a szolgálatra vagy sem. Lényeges, hogy lelkiileg is érett legyen a munkára. A képzést legkorábban 12-13 évesen ajánlott elkezdeni, mert mire végez az illető (17-18 éves korára), beérhet egy gyülekezet vezetésére; ám jobb, ha előbb csak mint segédkántor ül oda a hangszerhez. Felső korhatár azonban nincs a jelentkezők számára megszabva.

– Függ-e a kántorok képzése a küldő gyülekezet nagyságától? Másképp kell-e oktatni azt, aki mondjuk Komáromból vagy például egy kis gömöri gyülekezetből jön?

– Lehet, hogy a kisebb gyülekezetbe még képzettebb emberre lenne szükség, mert az ő lehetőségei korlátozottak. Fel

kell találnia magát: az egyik gyülekezetben lehet egy jó hangszer, míg egy másikban nincs; ott viszont énekelni kell vezetni. Azt tudjuk figyelembe venni a tanfolyam ideje alatt, hogy otthon milyen hangszere van, és annak megfelelő repertoárt próbálunk neki megtanítani. Vagy ha van otthon gyülekezeti kórus vagy éneklőcsoport, akkor ellátjuk anyaggal.

– Milyen érvek szólnak amellett, hogy a gyülekezetek ragaszkodjanak hozzá, esetleg még anyagi áldozatot is hozzanak, hogy képzett kántoruk legyen?

– Rengeteg olyan gyülekezet van, ahol nincs kántor vagy nincs utánpótlás. Többszámú kórusok viszont szinte kizárólag ott vannak, ahol képzett a kántor. Ott ne is igyekezzenek kórust felállítani, ahol nincs képzett vezető! Nagyon gyakori hiba, hogy például a 60-70 éves névből álló éneklőcsoporttal a lelkész – lelkesedésből – dicsőítő éneket énekellet, holott ez a korosztály nem tudja énekelni ezeket a dalokat: felborul a ritmus. Ha érti a dolgát a kántor, akkor tudja, hogy mindig a csoportnak megfelelő anyagot kell betanítani. Jó, ha meg tudja fogalmazni az éneklők közössége, hogy mi a feladatuk! Mert hiába szeretne többszámú éneket betanítani valaki, ha sem a csoport nem képes rá, sem pedig a tanítónak nincsenek meg a képességei hozzá. Ezeknek az éneklőcsoportoknak tulajdonképpen inkább az lenne a feladatuk, hogy a gyülekezeti alkalmon, például temetéseken egy szövegben vezessék az éneket. És egyáltalán nem mondom, hogy ahol van kórus, ott ne lenne szükség éneklőcsoportra! Ráadásul egy szövegben sokszor nehezebb énekelni...

– Sok gyülekezetben egyre nagyobb gondot jelent, hogy a temetéseken elfogynak az éneklő emberek a lelkész mögül. Nem tudnának esetleg ezen is segíteni a kántorok?

– Annak megállapítása, hogy feladata-e vagy sem a kántornak a temetéseken az éneklés vezetése, a presbitérium dolga. Talán azt tanácsolnám, hogy jó lenne, ha a kántor motiválni tudna egy kis éneklőcsoportot, hogy énekeljen a temetéseken.

– Úgy tudom, az egyházzenei osztály gazdagodott egy orgonával...

– Ahhoz, hogy folyamatosan órákra mehessenek és gyakorolhassanak a hallgatók, szükség volt egy kisebb méretű orgonára, amit Németországból sikerült beszerezni.

Kis Lucia

Református gyülekezeteink szellemi műhelyeiben sok érték születik, amelyeket közkinccsá tenni állandó és nemes feladat. A közelmúltban **Pándy Bertalan** nyugalmazott esperes-lelkipásztor két könyve is elérhetővé vált a Magyar Elektronikus Könyvtár honlapján (*Egy pásztor, egy nyáj – <http://mek.oszk.hu/11700/11708/>, Mi pedig a Krisztust prédikáljuk – <http://mek.oszk.hu/11700/11707/>*), illetve nyomtatva is napvilágot láttak egy nyíregyházi nyomdában.

Az *Egy pásztor, egy nyáj* című könyvhöz (igehirdetéseket, tanulmányokat és cikkeket tartalmaz) néhai **Hegedűs Loránt** püspök írt előszót, a ha-

lála előtt néhány héttel. Hadd idézzünk belőle néhány gondolatot:

„Pándy Bertalan Istentől kapott Lélek-lángja, hűséges elmélyülő tudós

Filozófiai-teológiai kislexikon

szolgálatával... világítja meg prédikációs textusainak igei mélységet, bibliai kijelentéstörténeti roppant változatait a teremtéstől az örök életig. A kétezer éves keresztyén egyháztörténetnek e világossággal tárgyalja őskeresztyén, középkori, reformációs, modern ökumenikus vonatkozásait. [...] Vállalja az optimum eltökélt minimumát áldozatos életében. Hatalmi árulás kizárva. Talpalatnyi hely marad az életre. Abban az optimum minimumából nem enged! Élő ige és ima! Ápolt lelkipondozás. Letiltják az énekkart? Az ünnep végén egyetlen és kivonulás alatt mindent énekeljenek el! (Ez a Pándy-életrajz locus classicusa). A püspöki szolgálat betelt, a gyülekezet örült, a titkosrendőr megelégedett, az énekkar dicsőn zengett. Az isteni földi minimum az optimum égi maximumává változik.”

(K. n., h. n., 2013)

*

A *Mi pedig a Krisztust prédikáljuk* című, főként igehirdetéseket (illetve egy kicsi énekgyűjteményt, egy tanulmányt és a Nagykaposi Református Egyházközség történetét) tartalmazó könyvhöz **Csémy Lajos** teológiai professzor írt előszót, aki összegezve megállapítja, hogy: „Pándy Bertalan igehirdetésében a krisztocentrikus teológiai gondolkodás érvényesül, amelyben az ún. »szövevény-teológia«, az ígéret és a beteljesedés összefüggései, az Isten országáról (királyi uralmáról) szóló evangéliumi örömezenet a leg-

101 olyan filozófiai kulcsfogalmat magyaráz a **Kelly James Clark–Richard Lints–James K. A. Smith** szerzőhármas, amelyek kapcsolódnak a teológia tudományához. Mivel erős szelektálásra kényszerültek, elsősorban a teológiára jelentős hatást gyakorolt filozófiai fogalmak és személyek ismertetésére számítson az, aki kézbe veszi a kislexikont. Olyan fogalmakat világítanak meg (boldogság, halhatatlanság, nihilizmus, pokol, szabad akarat, teodicea stb.), amelyekkel a keresztyén tanrendszer mélységeit az átlagosnál jobban megismerni vágyó személy óhatatlanul találkozik. Az eredeti mű 2004-ben Louisville-ben (USA) jelent meg, a fordítás **Balla Ibolya** munkája.

–akb–

(Kálvin Kiadó, Budapest 2013)

Egy pásztor, egy nyáj Mi pedig a Krisztust prédikáljuk

főbb rendező elvek. Beszédeinek igei mélysége és tartalmi gazdagsága az

olvasó számára lelki épülést és szellemi gazdagodást jelentenek.”

Legyen áldás a könyvek olvasásán!

–pá–

(K. n., h. n., 2013)

Feladvány

Hol van megírva, hogy „lesz egy nyáj, egy pásztor”?

Kérjük, hogy megfejtésüket legkésőbb **október 15-ig** nyílt levelezőlapon, képeslapon vagy e-mailen juttassák el a **Kálvinista Szemle** szerkesztőségének címére (**930 10 Dolny Štál 386**). A helyes választ beküldők közt ajándék könyveket sorsolunk ki.

A júniusi számban feltett kérdésre azok válaszoltak helyesen, akik szerint Boáz és Ruth fiát Óbédnak hívták.

Azon kedves olvasóink közül, akik helyes megfejtést küldtek be, hárman részesülnek – a Zsinati Elnökség jóvoltából – könyvjutalomban, mégpedig **Lukács Szabolcs** (Szepsi), **Rigó Katalin** (Örös) és **özv. Slávik Györgyné** (Nagyed).

Mindhárman Szathmáry Sándor *Élő víznek folyamai* című prédikációs-kötetét kapják ajándékba. Nyereményükhöz gratulálunk, postán küldjük el.

A szerkesztőség

A közel negyvenezer lakosú Érsekújváron a legutóbbi népszámlálási adatok szerint 8863 magyar él. Reformátusnak 880-an vallották magukat. Az egyházközség élén mintegy harminc éve *Nátek Sándor* lelkipásztor áll.

Érsekújvár egyfajta kuriózumnak számít – magyarázza a lelkipásztor –, mert nem egyénenként, hanem családonként járulnak hozzá az egyházközség fenntartásához a hívek. 160 család fizeti az egyházi adót, és ha ezt a számot megszorozzuk 3-4-gyel, akkor megkapjuk a református közösség számát, ami 500-600 főt tesz ki.

A gyülekezet alkalmairól való beszélgetéskor kiderül, hogy az egyházi ünnepeken kívül a magyarsághoz kötődő történelmi eseményekről is megemlékeznek, melyekre igyekeznek színvonalas műsort készíteni a gyermekek közreműködésével. Az istentiszteletek látogatottsága itt is hasonló, mint a többi gyülekezetben. Gyermekek, fiatalok, középkorúak és idősek egyaránt jelen vannak. A lelkipásztor elmondja, hogy nem megszokásból járó istentiszteleti közösség van Érsekújvárott, hanem állandóan megújuló, ami azt jelenti, hogy háromhetente újabb és újabb hívek jelennek meg, hogy ismét hallgassák Isten igéjét.

A gyülekezethez tartozó gyermekekkel a lelkipásztor foglalkozik: ő készíti fel őket a hittanon, a konfirmációra. Amikor pedig műsort készítenek valamelyik ünnepre, munkájába besegejt a lánya, Emese is, aki egyben a gyülekezet kántoraként vezeti a gyermek- és a felnőttkórust is, sőt a szavaltatok tanítására is odafigyel. Annak ellenére, hogy sok a gyermek, vasárnapi iskolát vagy külön foglalkozást mégsem tartanak a számukra, de adventben és húsvét előtt szerveznek számukra ünnepváró foglalkozásokat.

Bibliaóra hetente két alkalommal van. Az egyiket felnőttek látogatják (számuk 10-15 között mozog), s eljárnak rá a presbiterek és az énekkarosok is. A másik a fiatalok számára van, alkalmanként 8-10-en jönnek össze a kilencedikesektől egészen az érettségiző korosztályig. A témát saját maguk választják meg, érdeklődésük szerint. A családias, jó hangulat is többnyire ennek köszönhető – mondja a lelkész.

Nátek Sándor nagyon összetartó, jó közösségnek tartja az érsekújváriakat.

AHOL MÁR MINDEN MEGÚJULT

Érsekújvárott nagyon összetartó a közösség

Mint mondja, újvári szolgálatának közel harminc éve alatt nagyon összeszokott a gyülekezettel. A gyülekezet gondnokát idézi: nagyon jó csapat vagyunk, valamennyien Krisztuséi.

A érsekújvári református templom

A templom kifestett belső tere

A jövőbeli tervekkel kapcsolatban a lelkipásztor inkább az elmúlt évek felújítási munkálatait sorolja. Elmondja, hogy uniós előírás szerinti új villanyhálózatot helyeztek el a templomban a régi, elavult helyett. Megújult a fűtés, a padokra párnák kerültek, és új szőnyeget is vettek a régi helyébe. A torony és a templom tetőszerkezete is új lett, a belső teret pedig kifestették. A munkála-

tokkal járó költségeket teljes mértékben a gyülekezet állta. Nem pályáztak sehova, de mindig tudták, hogy mikor kell valamihez hozzáfogni. Volt, hogy csak akkor vágtak bele a felújításba, ha

már megvolt rá a megfelelő pénzösszeg; de előfordult, hogy akkor is elkezdtek, amikor alig pár korona állt a rendelkezésükre, mert meggyőződéssel hittek abban, hogy a szükséges összeg a megfelelő időpontban meglesz. Köszönhető ez a gyülekezeti tagok adakozókészségének.

A gyülekezetnek most nincsenek nagyobb tervei, hiszen az utóbbi évek munkájának eredményeként mindent rendbe tettünk – mondja a lelkipásztor, aki hozzáteszi: a városban egy különös oázisnak tartják a templom, a parókia és a gyülekezeti terem együttesét. Szép virágos parkjával, udvarával kiemelkedő helyet foglal el a városban.

A jövőbeli tervekkel kapcsolatban a lelkipásztor csak annyit mond, hogy nagyon szeret dolgozni és szolgálni a gyülekezetben.

Szeretné, ha a gyülekezet nem főgyna, hanem növekedne, ezért is kéri az Úristent és Szentlelkét, mun-

kálkodjék a hívek között. Sajnos a kevés munkalehetőség miatt sokan (főleg a fiatalok) inkább külföldön keresik a boldogulásukat, így elfogynak azok, akikre a jövőt építeni lehetne. De reméli, hogy a gyülekezet Isten segítségével még sokáig megmarad.

Iski Ibolya

A Selye János Egyetem Református Teológiai Kara június 23-án megtartott diplomaosztó ünnepségén öt teológiai doktort is avattak (*1. a tudósítást a 13. oldalon*). Az alább bemutatandó *Fazekas Szilvia, Fritz-Beke Éva és Kisné Búcsi Jolán 2012. augusztus 27-én, míg Pálvölgyi Ferenc 2013. február 28-án védte meg disszertációját és vált jogosulttá a teológiai tudományok doktora (PhD) akadémiai cím viselésére. Rácz Jolán 2013. június 11-én tett rigorózus doktori vizsgát és szerezte meg a teológia doktora (ThDr.) akadémiai titulust. (A szerkesztőség)*

FAZEKAS SZILVIA

1985. május 11-én született Örösben, egy református család második gyermekeként. Az alapiskola első négy évét Nagygéresben végezte, majd a királyhelmei nyolcéves gimnáziumban érettségizett 2003-ban. Az alapiskolás évekkal párhuzamosan a Királyhelmei Művészeti Alapiskola diákja is volt. Teológusi diplomáját 2008-ban szerezte meg a komáromi Selye János Egyetem Református Teológiai Karán.

Ugyanebben az évben bocsátották ki segédlelkésszi szolgálatba a Garamvezekényi Református Egyházközségbe, ahol két évig szolgált. Doktori programja 2009-ben kezdődött Molnár János dékán buzdítására és segítségével, doktori munkájának címe: *A Református Keresztyén Egyház a Csehszlovák Köztársaságban (1918–1938)*. Ennek a történelmi időszaknak az eseményei (a trianoni békeszerződés, az I. világháború, az I. bécsi döntés, a Csehszlovák Köztársaság létrejötte) döntően meghatározták az egyház sorsát.

Munkája nyolc nagyobb fejezetből áll. A Csehszlovák Köztársaság rövid történeti vázolata után az egyház történelmé-

Doktoravatás volt az SJE RTK-n A komáromi teológia öt újabb doktora

nek ismertetése következik. Ezekben a fejezetekben feltárta az egyház viszonyát az államhoz, jellemezte az elsőként megválasztott püspököket, főgondnokokat; bemutatta az egyházkerületek létrehozásának fontosságát, a lévai és pozsonyi zsinatok jelentőségét és nem utolsósorban az egyházi intézmények (a losonci Teológiai Szeminárium, a komáromi Református Tanítóképző, az árvaházak stb.) megalapításának szükségességét.

Kutatómunkájának az volt a célja, hogy átfogóan és érthetően ismertesse a református egyház eme történelmi korszakát – bízva abban, hogy maradandó munka születik a felvidéki magyarság számára.

FRITZ-BEKE ÉVA

1958-ban született. A komáromi Béke utcai Magyar Tannyelvű Alapiskola diákjaként 1973-ban konfirmált a komáromi református templomban, és jelenleg is a komáromi gyülekezet tagja.

1978-ban a Komáromi Magyar Tannyelvű Gimnáziumban érettségizett. Sikertelen egyetemi felvételit követően a komáromi kórház fennhatósága alá tartozó Hajós utcai bölcsődében helyezkedett el mint segédgondozó. 1980–82 között a Nyitrai Egészségügyi Szakközépiskola levelező diákja volt, és 1982-ben gyermeknővéri szakon szerzett szakképesítést. Első házassága 1982-től 1996-ig tartott, melyből két fiúgyermek (Péter és Gábor) született. A bölcsődék felszámolása után 1991-től 2009-ig a komáromi akupunktúrás rendelőintézet asszisztenseként dolgozott. 2009-ben újra házasságot kötött. Jelenleg adminisztratív munkakörben dolgozik.

Teológiai tanulmányait levelező hallgatóként a Calvin J. Teológiai Akadémia vallástanár szakán kezdte el (2001 és

2004 közt), majd a Selye János Egyetem Református Teológiai Karán folytatta, ahol 2009-ben teológusi oklevelet kapott, és felvételt nyert a doktori képzésre (2009–2012). A *János evangéliumának szerkezete a legújabb kutatások fényében* című doktori értekezését Bándy György vezetésével írta.

Kiindulási pontja Rudolf Bultmann nézete volt, miszerint a János evangéliuma valamikor egységes mű volt, de számkra ismeretlen okból kifolyólag az eredeti szerkezet megromlott és kaotikussá vált. A dolgozatban Bultmann és napjaink teológusai nézeteinek összehasonlítása után a János evangéliuma sajátosságainak (jelek, „én vagyok”-igék, szerkesztői összekötő szövegek, kulcsfogalmak, a görög dráma szerkezetével való kapcsolat, a prolóógus-epilógus viszonya egymáshoz és az evangélium egészéhez) vizsgálata elmondható, hogy a János evangéliuma egységes, szándékos szerkesztői munka eredménye, és kimutatható az összefüggés a prolóógus és az evangélium, az evangélium és az epilógus, valamint a prolóógus és az epilógus között.

KISNÉ BÚCSI JOLÁN

1961. május 15-én született Párkányban. Az Érsekújvári Magyar Tannyelvű Gimnáziumban 1980-ban érettségizett, a Brünni Műszaki Egyetemen 1986-ban gépész-közgazdász oklevelet szerzett. Ezt követően a budapesti Károli Gáspár Református Egyetem Teológiai Karán tanult, ahol 1994-ben kapott lelkésszi oklevelet. Ugyanezen év szeptemberétől lelkész-leveáltárosként a Szlovákiai Refor-

mátus Keresztyén Egyház alkalmazásában áll. Isten iránti hálával tekint vissza arra a két gyülekezetre, amelyekben lelkész volt.
(Folytatás a 8. oldalon)

(Befejezés a 7. oldalról)

kipásztorni munkát végezhetett (1994–95-ben Kamocsán adminisztrátorként szolgált, majd 2001 és 2006 között szülőfalujára, Kisújfalu megválasztott lelkésze volt).

Amint arra disszertációja címéből is következtetni lehet – *Az őszövetségi eskü tematikus vizsgálata* –, érdeklődésének középpontjában az eskü kérdése áll. Meglátása szerint az eskü a keresztyén hit azon tisztázásra váró kérdéseinek egyike, melyet korunk kihívásai egyre sürgetőbben tárnak elénk. Az esetek többségében ugyanis ma az esküt „csak” egy ünnepélyes, hangulatos, különösebb következmények nélkül járó szimbolikus eseményként tartják számon. Hogy ez mennyire nem helyes magatartás, sőt, Isten kijelentésével ellentétes felfogás – erre szeretné felhívni a figyelmet a dolgozat.

Az esküt illetően maga Isten a kezdeményező. Ő az, aki leereszkedett egy nép történelmi egzisztenciájához azáltal, hogy ígéreteket adott neki és azokat esküvel erősítette meg. Kisé Búcsi Jolán kutatómunkája ennek kapcsán annak felderítésére irányult, hogy a választott nép a maga részéről hogyan válaszolta meg ezt a gesztust. Az elemző munka eredményeként tényként leszögezhető: az őszövetségi kor népe életében az eskünek specifikus értelme és értéke volt, mivel ezt Istentől jövő lehetőségként, sőt ajánlasként ismerték fel és fogadták el. Az eskütételre olyan eszközként tekintettek, amely segítségével az emberi együttélés rendje és az emberi kapcsolatok méltósága – Isten bevonásával – elérhető és megtartható volt. Figyelemre méltó továbbá, hogy az őszövetségi eskütételek túlnyomó többségének végkimenetele, sőt következménye is nyomon követhető. Így megállapítható: az esküszegés nem évül el, a hiábavaló eskü nem váltható meg.

PÁLVÖLGYI FERENC

1954-ben született Budapesten, katolikus családban. Az érettségi után egyházzenei tanulmányokat folytatott, majd karvezetői oklevelet szerzett. Nős, két fiúgyermek apja. Egyházi szolgálatát kántorként kezdte, majd 1987-től karnagyorganistaként folytatta. 1996-ban a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Teológiai Karán hittanári diplomát, majd 2001-ben az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán pedagógia szakos bölcsészdiplomát kapott.

A neveléstudományi doktori iskolát az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Karán

Doktoravatás volt az SJE RTK-n A komáromi teológia öt újabb doktora

végezte, majd 2009-ben ugyanitt tett pedagógiai doktori szigorlatot. A keresztyén értékekre épülő disszertációját azonban az ELTE szabadelvű professzorai nem támogatták, liberális szellemű átdolgozását javasolták. Erre azonban nem volt hajlandó, így 2012-ben a Selye János Egyetemen nyújtotta be *A vallás- és erkölcspedagógia új perspektívái* című doktori értekezését, amit 2013. február 28-án meg is védhetett.

Elsősorban keresztyén pedagógusnak tartja magát, aki az elmúlt húsz év alatt az iskolarendszer minden szintjén szerzett oktatási és nevelési tapasztalatokat. 2001 óta a Pázmány Péter Katolikus Egyetem és a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola oktatója, ahol a pedagógia-történet, az oktatáselmélet és az erkölcsi nevelés mellett még liturgikus éneket is tanít.

RÁCS JOLÁN

1955. szeptember 19-én született Marcellháza. Istenfő, hitvalló családban nevelkedett négy testvérrel együtt, ami

egész életére meghatározó befolyással bírt. Szülőfalujában konfirmált, már fiatalon vasárnapi iskolás csoportot vezetett. 1974-ben Dunaszerdahelyen az egészségügyi szakközépiskolában érettségizett. Lelkeszi oklevelet Budapesten a Károli Gáspár Református Egyetemen szerzett.

Rácz Elemér lelkipásztorral kötött házasságából négy gyermekük született (Dávid, Gedeon, Kinga és Abigél). A család tizenöt évet élt a férj szolgálati helyén, Kisújfalun, ahonnan Rácz Jolán beszolgált Párkányba. 1993 óta Marcellháza gyülekezete ad otthont és munkát a lelkész házaspárnak, miközben Rácz Jolán 2001 és 2006 között a komáromi egyházmegye diakóniai lelkésze volt, illetve évek óta tagja egyházunk szeretetszolgálatának (jelenleg a kuratórium elnöke).

Tájékozódását a terapeutikus pasztoráció területén a budapesti gyógypedagógiai karon a Buda Béla által tartott speciális hitoktatói tréningek, valamint az USA-beli Ligonierben a Bethlen Otthonban eltöltött tanulmányi út segítették.

Rigorózus képzésre 2010-ben jelentkezett, témavezetője Kocsev Miklós, a gyakorlati teológiai tanszék vezetője volt. Értekezésének címe: *Az egészségében akadályozott ember hitéletének és lelkigondozásának specifikumai, különös tekintettel az értelmi akadályozottságra*. Doktori dolgozata egy interdiszciplináris munka, az ember egészére (szomatikus, pszichikus, intellektuális, spirituális összetevőire, szükségleteire) fókuszál. Fő tézise, hogy a pszichopatológiai változások jeleit is mutató értelmi akadályozottak hitéleti lehetőségeit ugyancsak a minden emberben meglévő vallásosélmény-készség alapozza meg.

A hitéletnek nem feltétele az intellektuális képesség. Az őszalónk, személyiségünk legcentrálisabb integrációs része az Isten-kapcsolat letéteményese. Mindemellett a hitélet – mint az Isten és ember közti viszony kifejezője – a legmélyebb emberi élmény, és csak azon a ponton vizsgálható tudományosan, ahol az a valóságos élményben objektíválódik, illetve szubjektíválódik, mindenesetre realizálódik.

Ezt az értelmi akadályozottak számára is egyértelmű realizációs lehetőséget és tény volt hivatott a munka bizonyítani. A kutatás lényeges következtetése, hogy az értelmi akadályozottság kisebb hátrány a hitéletben, mint a társadalom egyéb területein.

Egyházunk és a Tiszánineni Református Egyházkerület közös szervezésében június 14-e és 16-a között Kassán került sor az északkeleti reformátusok találkozója (két éve Tokajban volt hasonló rendezvény).

A Kassai Magyar Református Egyház-köztség több alkalommal adott már helyet kiemelt rendezvénynek. 2000-ben és 2006-ban a Magyar Reformátusok Világtalálkozója egy-egy alkalmát tartották Kassán, és gyülekezetünk számára ezek az alkalmak is emlékezetesek maradtak. A Kassa-ÉRT viszont más volt, mert fesztivál jellege volt. Péntek estétől vasárnap délig különböző helyszíneken különböző jellegű rendezvények hívták az érdeklődőket elcsendesedésre, feltöltődésre, ünneplésre. Az északkeleti reformátusok, de mondhatjuk, hogy a Magyar Református Egyház találkozott Kassán. Örömmel töltött el mindannyiunkat, hogy a helyszíneken több mint 2000 ember, míg mások az Európa Rádiót hallgatva vettek részt a különböző alkalmakon.

Legyen áldott az Isten, a mi Urunk, Jézus Krisztus Atyja, hogy összegyűjtött minket az egész Kárpát-medencéből Kassára – mondta köszöntésképpen a nyitó istentiszteleten **Csomós József** tiszánineni püspök. A 90. zsoltár elénekését követően **Steinbach József** dunántúli püspök Kálvin János imádságával hívta közös elcsendesedésre a gyülekezetet. Az igehirdetési szolgálatot **Kató Béla**, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke tartotta, aki a *Lk 14,15–24* alapján a nagy vacsora példázatáról szólt. Kiemelte a ház gazdájának szeretetét, amellyel mindenkit meg akar ajándékozni; szólt a szolgálókról, akik a meghívást örömmel továbbíthatják, és a meghívottakról, akiknek az életét ma is nagyon sok minden kitölti, ami akadályozza a meghívás elfogadását. Az igehirdetést követően **Héder János** kárpátaljai lelkesítő főjegyző imádságban kérte Istentől az egész rendezvény megáldását.

A köszöntéseket **Fazekas László**, egyházunk püspöke kezdte, aki közös örvendezésre hívott mindenkit. Majd **Répás Zsuzsanna**, a nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár, **Kucsera Tamás Gergely**, a Magyar Művészeti Akadémia főtitkára és **Orémus Zoltán**, a házigazda gyülekezet lelkesítője köszöntötte a megjelenteket. Végül **Bölskei Gusztáv**, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkesítő elnöke kért áldást minden résztvevőre. Az istentiszteleten a Debreceni Református Kollégium **Kántusa** és a helybeli gyülekezet **Laudate Dominum** kórusa is szolgált. Az est **Gryllus Dániel**

KASSÁN TALÁLKOZTAK AZ ÉSZAKKELETIEK Nagy érdeklődés kísérte a fesztivál jellegű alkalmat

koncertjével folytatódott (a neves művész és együttese Pál apostol leveleit adta elő), majd **Ferenci György** és a *Rackajam* koncertjével fejeződött be.

Másnap **Kassai Gyula** lévői lelképásztor a *Jer 32,36–41* alapján hirdette Isten ígétét. Kiemelte, hogy Isten megítéli az ő népét, de utána megkegyelmez neki. Ezt követően a parókián egyszerre két kiállítást lehetett megtekinteni. A Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményeinek Nagykönyvtára Biblia-kiállítására még a Biblia évében készült, **Csomós József** nyitotta meg. **Haris László** fotóművészt **Géresi Róbert** püspökhelyettes mutatta be, majd a művész maga szólt a *Vizsolyi Biblia* címmel kiállított képeiről. Ezután a templomban a Kántus koncertjét követően **Kiss Zoltán** orgonaművész játékát hallgathattuk. Ezzel párhuzamosan a kassai gyülekezet gyermekmunkásai, a kistárkányi *Matula* bábcsoport és a kiséresi *Mustármag* bábcsoport színvonalas gyermekprogramokkal várták a legkisebbeket (a gyermekek hangja és aktív részvétele külön színfoltja volt az egész rendezvénynek).

A déli órákban a Rodostó-kertben a kárpátaljai *Hajnalcsillag* és az apácászakállasi *Cédrus* zenekar adott koncertet. Ezzel egy időben a Márai Stúdióban elkezdődött az a fórumbeszélgetés, melynek témája az identitás és a hit volt: **Pozsony Ferenc** kolozsvári néprajzkutató, **Tőkéczi László** történész, dunamelléki főgondnokot és **B. Kovács István** muzológust Géresi Róbert püspökhelyettes kérdezte. Délután folytatódott a koncertsorozat a templomban a *Tabulatúra* régi-

jól összegzik a fórumbeszélgetéseken elhangzottak lényegét: *A nemzeti közösségek Isten teremtő otthonai, ezek adnak lelki otthont, ahonnan kivirágozhat az irodalom, a kultúra és az élet.* A beszélgetést követően a Thália Színházban került bemutatásra Tóth-Máté Miklós *Én, Károli Gáspár* című monodramája, melyet **Kóti Árpád** színművész adott elő.

A következő rendezvény a fiatalokat (ám nem csak őket) hívogatta: a Rodostó-kertben megtartott ifjúsági istentiszteleten fiatalos lendülettel, felhangosított hangszerkísérettel hangoztak a dicsőítő énekek, majd **ifj. Csomós József** tolmácsolta Isten üzenetét. Utána a templomban a *Jerikó* református fúvóegyüttes előadásában elhangzott zsoltárok és dicséretes közös éneklésre is buzdítottak. (A templomi koncerteket kivétel nélkül nagy érdeklődés kísérte, sok esetben teljesen megtelt a templom.) A Rodostó-kertben két koncerttel fejeződött be a nap: a népdalénekes **Herczku Ágnes**ével, és az *Ismerős Arcok* nemzetirock-együttesével.

Vasárnap a záró istentiszteleten **Szűcs Endre** tiszánineni lelkesítő főjegyző olvasta a lekiót a *Jn 2,1–11* igeszakaszából, majd imádságban kérte Isten vezetését, majd **Fazekas László** püspök a *Fil 4,4* alapján hirdette az ígét: *„Örüljétek az Úrban mindenkor! Ismét mondom: örüljétek.”* Hangsúlyozta, hogy az öröm Isten ajándéka, melyet a keresztyén ember elfogadhat és megélhet, bármilyen körülmények között éljen is. Az istentiszteleten a *Lux Aeterna* kamarakórus és a *Laudate Dominum* énekhar szolgált.

Könyvek nélkül mit érne egy fesztivál?

zene-együttes és a *Lux Aeterna* kamarakórus koncertjével. Aki viszont a zene helyett a prózát választotta, a Márai Stúdióban ismét bekapcsolódhatott egy fórumbeszélgetésbe, ahol a Vizsolyi Bibliáról **Enghy Sándor** sárospataki teológiai tanár, **Tóth-Máté Miklós** író és **Szabó András** irodalomtörténész beszélgettek. Tőkéczi László történész szavai talán

Az igehirdetést követően Géresi Róbert püspökhelyettes, a Kassa-ÉRT megbízott főszervezője értékelte a háromnapos rendezvénysorozatot. A nyelvhez és a hithez való hűségére hívta fel a figyelmet, majd hálát adott Istennek az elmúlt napok minden alkalmáért, hisz jó volt megélni az összetartozás örömét a közös szolgálatban is. Végül kiemelte, hogy a nagy érdeklődéssel kísért rendezvény azt a reményt is táplálja bennünk, hogy Istennek van terve az itt élő magyar reformátusokkal.

„Legyen áldott az Úr neve most és mindörökké! Napkeletől napnyugatig dicsérjétek az Úr nevét!” (Zsolt 113,2–3).

Orémus Zoltán

Az időutazó

A nagy népszerűségnek örvendő KOEN-programnak az a célja, hogy a nyári napközi táborok, vakációs bibliahetek alkalmával játékos formában lehessen a gyermekeknek átadni az evangéliumot. Ebben az esztendőben egyháznak fiatal lelkeszei (*Blanár Gabriella, Czinke Tímea, Kiss Miklós, Molnár Éva, Szénási Lilla, Tarr Ivett*) állították össze a programot, ami köré számos gyülekezetünkben megszervezték a bibliahetet. Alább egy résztvevő szemével látatjuk azokat a bibliai történeteket, amelyek az öt nap alapjául szolgáltak. (A szerkesztőség)

Egy időgép segítségével Petra, a rakoncátlan kislány naponta visszautazott a bibliai korbá, és hozta onnan a mára szóló üzeneteket. A történet segítségével titkok és izgalmas események szem- és fültanúvá válhattunk.

Első nap Jónás próféta korába érkeztünk. A jól ismert történet megunhatatlan példa arra, hogy milyen következményekkel jár, ha nem engedelmessékedünk Isten akarátának. A cethal gyomrában töltött fogság jobb belátásra bírta ezt a nyakas viselkedést. Fiataljaink szívére helyeztük, hogy Jónás példájából okulva

megtanulják: ahova őket Isten rendeli, ott a jövőben bizony elvégzendő feladatuk van.

Másnap utazásunk Jézus korába folytatódott, amikor is a kicsi és rossz hírű vámszedő, Zákeus tett bizonyosságot hatalmas hitéről. Elszántsága révén a kis ember – mit sem törődve a csúfolódó tömeggel – fára mászik. Példájából megtanulhattuk, hogy lehetünk bármily „aprók”, az emberek szemében megvetett bűnösök, Jézus mindezek ellenére is értékes barátként tekint ránk, akihez szívesen betér vacsoráznunk.

A hét közepén az időgép segítségével Petra megtanulhatta, mit jelent hetvenszer hétszer is megbocsátani. Simon Péter részletesen elmesélte nekünk Jézusnak a gonosz szolgáról szóló példázatát. A gyermekek itt arra lettek vezetve,

hogy fogadják el Jézus bocsánatát és ők is akarjanak megbocsátani. Akár hetvenszer hétszer is: vagyis mindig. (Persze a megbocsátás kiterjed a vétek elfeledésére is.)

Nyári közös napok Nagytoronnyán

JÓL SIKERÜLT A NAPKÖZI TÁBOR

Isten kegyelméből immár nyolcadik alkalommal rendeztük meg Nagytoronnyán a nyári gyülekezeti napközi táborot, ami július 29-e és augusztus 2-á között zajlott.

Témája József története volt, így a közös játék és sok ügyességi verseny során József történetének ismeretében is előbbre juthattak a gyerekek. Nagy örömünkre szolgál, hogy nem csupán református, de más felekezettű (római és görög katolikus) gyermekek is eljönnek a táborunkba. Azt, hogy jól érzik magukat a gyerekek, mi sem bizonyítja jobban, minthogy már most többen kérték, jövőre legalább két hetet töltsünk együtt. (Sajnos ezt egyáltalán nem tudjuk megígérni, mivel a tábor vezetői közül többen nyáron is dolgoznak, időnyomukat vállalnak és a sza-

bad idejüket áldozzák a tábor megszervezésére és levezetésére, így egy hétért is – mindenható Urunk után – köszönet illeti őket.)

Kicsiny gyülekezetünk asszonytagjai is évről évre kiveszik részüket a munkálatokból, hiszen ingyen készítik az ebédet a gyermekeknek a kultúrotthonban, amit a mindenkori önkormányzat ingyen bocsát a rendelkezésünkre.

Táborzáró alkalmunkon a zempléni egyházmegye fiatal zenészcsoportja dicsőítette énekkel Urunkat **Kiss Miklós** örösi és **Kendi Csaba** bacskai lelkipásztorok vezetésével. Utóbbi az igehirdetés szolgálatát is végezte, amelyben hangsúlyozta, hogy az Úr Józseffel volt, és a tábor elmúltával velünk is akar maradni.

Csütörtökön az időgép egy szomorú, de mégis örömteli esemény közepébe repített bennünket: a magdalai Mária kétségbeesetten futott Jézus sírjától a tanítványokhoz, mert a sírt üresen találta. Simon Péter és János tétlenül álltak az üres sírnál. Ám nem sokkal ezután Mária csodálatos események szemtanújává lesz, hiszen találkozik a feltámadt Jézus Krisztussal, akitől még egy feladatot is kap: adja hírül a látottakat. Mária példája ezt állítja elénk: beszéljünk mi is a feltámadás csodájáról. Nincs alkalmatlan ember és nincs alkalmatlan helyszín.

A tábor utolsó napján a gyermekek elsajátították, hogy Jézus – miután feltámadt és felment a mennyek országába – helyet készít ott minden embernek, aki befogadja Őt. Bár a téma nehezen emészthető volt mindegyik korosztály számára, a lelkiismeretes vezetőknek (és a program készítőinek, akik nagyon látványos arnyjátékot készítettek a szemléltetésre) köszönhetően, szívükbe véshették: Jézus által mindannyiunk előtt nyitva áll a mennyek országának kapuja, ahol a mi mennyei Atyánk olyan helyet készít nekünk, amihez fogható még nem láthattunk, nem tapasztalhattunk.

Balázs Júlia

Az alkalom végén kis szeretetvendégség várta a résztvevőket. Istenben bízva reméljük, hogy segítségével és vezetésével jövőre is folytathatjuk szolgálatunkat a gyermekek közt – segítséget nyújtva ezzel a szülőknek is, (akiknek gondot jelent a szünidő alatt állandó felügyeletet biztosítani a gyermeküknek), miközben a gyermekek is megélik, hogy egyek lehetünk minden különbözőségünk ellenére is. Mindezt egyedül Istené a dicsőség!

Pusztai Zoltán

A heidelbergi káté első kiadása 450. évfordulója szolgáltatta az okot, hogy az idei lelkésztovábbképzés fő témájává legyen. A tanfolyamnak, amelyen eddig sosem látott létszám-ban vettek részt egyházunk lelképásztorai, június 3-a és 5-e között a berekfürdői Megbékélés Háza adott otthont.

Márkus Mihály nyugalmazott püspök hitvallási iratunkat egyháztörténeti szempontból vizsgálta, s rámutatott: eleink csak 1646-ban fogadták el, a szatmárnémeti zsinat kötelezte a lelkészeket vasárnaponkénti templomi magyarázatra. Sokat időzött keletkezése körülményeinél (a tridenti zsinatra való reagálás volt), illetve a kised gyermekek tanítására készült szöveg felhasználhatóságával a konfirmációi előkészületben. (Az aktust olyan hídnak nevezte, aminek nincs pillére; útnak a levegőben, aminek az íve nem vezet sehonnan sehova!)

Szűcs Ferenc professzor az irat nehezen magyarázható helyeivel foglalkozott, miközben rámutatott: nincs egyetlen hitvallási tekintélye (főleg a hollandok ismerik el). Igaz, ilyen irat egyálta-

Bernhard Kaiser, az SJE RTK tanára

Közelebb az Úrhoz és egymáshoz Ipolyságiak gyülekezeti napja Honton

2013. június 9-én gyülekezeti nappal egybekötött testvérgyülekezeti találkozóra került sor az Ipolysági Református Egyházközségben. Megtapasztalhattuk az ige szavainak valóságát: „Nagy az ereje az igaz ember buzgó könyörgésének” (Jk 5,16b). A hosszú ideje tartó esős időjárás után vasárnap egész napos napsütéssel ajándékozott meg bennünket az Úr, amire szükség is volt, hisz az alkalmat **Vödrös Attila** testvérünk honti kertjében terveztük megtartani. (Hétfőn már megint szakadt az eső...)

Lelkésztovábbképzést tartottunk Berekfürdőn HITÜNK A KÁTÉBÓL BOMLIK KI

lán nem létezik, nincs egységes református hitvallás. Ám nagy előnye, hogy segít kérdéseket feltenni, a törvényt is evangéliumként értelmezi, s a Bibliával együtt adtuk a nép kezébe.

Görözdí Zsolt gyakorlati teológiai tanár *A heidelbergi káté oktatása a konfirmációra való felkészítésben* című előadásában azt hangsúlyozta, hogy az ember lelki szegénysége felismertetésében van nagy szerepe. Dogmatikai alapul szolgál (a bűn – megváltás – hála koncepcióját nem szabad feladni!), ám a konfirmációnak bizonyos hitbeli érettségre el kellene jutnia, hogy megvallhassa.

Bernhard Kaiser rendszeres teológiai tanár (magyarul felolvasott előadá-

Fekete Károly debreceni rektor a káté alapján való prédikálás lehetőségeit vizsgálta, aminek írásszerűnek, hitvallásosnak, textus- és gyülekezetszerűnek kellene lennie. A káté szerinte jól tagolt, személyes hang és szent haszonelvűség van benne, józan alaphangja a lelki öröm. Nincs benne önmagáért való vitatkozás, lelkigondozói és szociális jellege is van, miközben a legfontosabbra, a személyes hitre koncentrálnak. Az előadó rámutatott: gyönyörű szép hitünk van, ami éppen A heidelbergi kátéből bomlik ki.

Az említett öt fő előadást szépen kiegészítették az ifjúsággal kapcsolatos műhelymunkák (**Süll Tamás**, **Bölcsföldi András**, **Fodorné Ablonczy Margit**, **Ja-**

sában) a káté teológiáját vette górcső alá. Meglátása szerint minidogmatika és minietika egyaránt megtalálható benne. Kiemelte, hogy a modern teológiában mozgó lelképásztornak nem Krisztus üdvözítő tettet kell dogmatikusan hirdetnie, hanem példákat kell adnia a keresztyén életvitelre. Bár kevésbé ismeri, hogy reformátori-e az egyházunk, de észleli, hogy biblikusán gondolkodó, „ortodox” református lelképásztorok vannak itt – mondta.

roslav Széles és **Fekete Károly** lelkészek vezetésével), a presbiterekről szóló pódiumbeszélgetés (vezette **Géresi Róbert** püspökhelyettes), a különböző munkacsoportok megbeszélései, a **Nyék Miklós** által adott orgonakoncert. És kellő keretet a három napnak **Fazekas László** püspök nyitó áhítata (a *Jn 4,31–38* alapján, előző számunkban közöltük), a reggeli és esti áhítatok, illetve a záró úrvacsorás istentisztelet adtak.

–kis–

az igei táplálék után jöhetett a finom ebéd, majd **ifj. Marton Imre** jóvoltából játékok következtek. Hálás szívvel köszönjük meg Urunknak, hogy áldottá tette ezt az együttlétet, s közelebb vont magához is, meg egymáshoz is.

Izsmán Jónás

Június 8-án a dunaszerdahelyi református templomban *Egy lépés* címmel konferenciára került sor, mégpedig a betegek, haldoklók, gyászolók, egyedül maradtok lelkigondozásával kapcsolatban. Nem titkolt szándékunk az volt, hogy a megszerzett ismeretek nyomán valamilyen döntésre jussunk és tettekre induljunk.

Előadóink a Magyar Hospice-Palliatív Egyesület tagjai, egyben a Semmelweis Egyetem Magatartástudományi Intézetének munkatársai, mentálhigiénés szakemberek (**Hegedűs Katalin**, **Zana Ágnes**, **Pilling János**), valamint a Majosházai Református Egyházközség lelkipásztora (**Borsi Attila**) és a Református Dunamenti Kistérségi Diakónia elnöke (**Kontha Benóné**) voltak. A konferencia során olyan kérdésekre kerestük a választ, hogy hogyan váljunk támaszává az örök lét kapujában állónak, hogyan vigasztaljuk a sírót, aki egyedül maradt; hogyan tudjuk megmutatni, mennyi szeretet van bennünk – hisz mindannyian találkozunk ezzel az élethelyzettel, mindenkit érint valamilyen formában a gyász, a gyászolókkal való foglalkozás.

Az előadás-sorozat több területet foglalt magába, ezért akár lelkészként, akár diakónusként, egészségügyi dolgozóként vagy gyülekezeti tagként ki-ki gazdagon

A Rozsnyói Református Egyházi Alapiskola 7., 8. és 9. osztályos tanulói június 17-én osztálykirándulás keretében megnézték Rimaszombatban a Kontrasztkiállítást, majd ellátogattak Hanvára is.

A dunaszerdahelyi Femit polgári társulás és egyházunk együttműködésének köszönhetően a Református Tudományos Gyűjtemények kiállítótermeiben kapott helyet a kiállítás, melynek témái (a

Halál és haldoklás keresztyén szempontból Konferencia volt Dunaszerdahelyen

épülhetett az elhangzottakból. Az előadások során mélyebben elgondolkodhattunk az élet és a halál kérdéseiről. Konkrét példákon keresztül megláthattuk gyakran elkövetett hibáinkat, amiket a gyászolókkal szemben elkövetünk. A semmitmondó frázisok helyett (Idővel majd könnyebb lesz!, Az élet megy tovább!) az együttérző és türelmes odafigyelés, elfogadás az, ami eredményre vezethet.

Tisztában kell lennünk azzal is, hogy mindenki egyénileg gyászol, így nincs két egyforma gyász. Nem szabad türelmetlennek lennünk (önmagunkkal szem-

ben sem), hiszen a gyász folyamata legalább egy teljes évet vesz igénybe.

Egy másik nagyon gyakori probléma az, hogy a haldoklás időszakát sok esetben mély csend övezi. Bár mindenki tudja, hogy már nincs sok ideje a betegnek, mégsem beszélnek róla: a családtagok némaságba burkolóznak, és a tagadás falát építik ki maguk körül. Ezt később megbánás követi, ugyanis ezzel az ösztönlelő elbűcsúsás lehetőségétől is megfosztják magukat.

A halál kérdését természetesen az Ige szemszögéből is megvizsgálhattuk. A halál mint a bűn zsoldja elveszti erejét Jézus feltámadásában. Ebben a reménységben nézhetünk a jövőnk felé, hiszen Isten az ő gyermekei számára az örök élet ajándékát készítette el. Egyéni életünkre nézve is gazdagodhattunk ezen az alkalmon, de arra is impulzusokat kaptunk, hogy felvállaljuk ezen a területen azt a szolgálatot, amit Isten ránk bíz.

Sicsay Katalin

A rimaszombati Kontrasztkiállításon voltunk ROZSNYÓIAK ÉS SZALÓCIAK KÖZÖSEN

családon belüli erőszak, drogfogyasztás, káros szenvedélyek, korai szexualitás, identitás, abortusz stb.) bibliai üzenetekkel is alá vannak támasztva, hogy a fiatalok érzékelték: Isten az élet Ura, azért alkotott meg minket, hogy rátalálva új életre leljünk. Ezeket a témákat a tanulókkal (akiknek a zöme idén konfirmált) az őket

kísérő **Nyékky Anna** pedagógus, **Buza Zsolt** és **Buza-Bodnár Aranka** lelkipásztorok a csendszobában alaposabban meg is beszéltek.

A rimaszombati református templomban Buza Zsolt mondta el a gyülekezet történetét, aki a gályarabokról is említést tett. Délután az iskola tanulói megálltak még Hanván is, meghallgattak egy rövid történetet az egykor ott szolgált lelkipásztorról, a költőként is ismert Tompa Mihályról, valamint megnézték a templom még megmaradt és őrzött értékeit.

Szalócról egy tízfős, 14–18 év közötti fiatalokból álló csapat csatlakozott a rozsnyóiakhoz. A kontraszt szó értelme (erősen kifejeződő ellentét, szembevetendő különbség) a szalóci fiatalok előtt nem ismeretlen, az ő életüknek is része, ahogy többé-kevésbé mindannyiunké. A kiállítás megtekintése után megállapíthattuk: jó látni a rosszat és a jót is. A rossz durvasága – reményeink szerint – elgondolkodtatja és a jóhoz menekíti a látogatót.

–bba,nym–

„Az Úr beírván, feljegyzi a népet: ez ott született!” (Zsolt 87,6).

Június 16-án a pozbai gyülekezet tagjai Nagyigmánd felé vették útjukat, ugyanis meghívást kaptunk testvérgyülekezetünkötől. Első utunk a templomba vezetett, ahol **Sugár Tamás** lelképásztor köszöntött bennünket. Egy rövid áhítat után röviden bemutatta a Pozbán született egykori lelkészük, Szentkúti Kiss Károly életútját, akinek a sírhelyét vendéglátóink – Isten segítségével – felújították.

Dukon András pozbai lelkész az áldozatos munkát elsősorban Istennek, majd a nagyigmándi gyülekezetnek köszönte. Ezt követően utunk a temetőkertbe vezetett, ahol együtt emlékeztünk az egykori lelkészre, és felújított sírhelyére elhelyeztük a kegyelet koszorúját. **Bajak Margit** pozbai gondnok a két gyülekezet életére és további testvéri kapcsolatára az Úr Jézus szeretetét és áldását kérte, majd

Június 23-án a komáromi református templomban volt a Selye János Egyetem Református Teológiai Kara ünnepélyes diplomaosztó és doktora-vató közgyűlése, amelyen részt vett Fazekas László püspök is. A 2004 óta fennálló intézménynek ez volt a 9. diplomaosztó ünnepsége.

Az igehirdetés szolgálatát **Molnár János** dékánhelyettes (a kar korábbi dékánja) végezte a *Zsolt 118,29* és a *Fil 4,13* alapján. Utána a missziológia, diakónia és szociális munkás szakon végzett **Pogaň Róbert**, **Škrovan Boglárka**, **Tuloki Attila** és **Vargáné Balázs Livia** átvették baccalaureátusi, valamint **Csobolyó Eszter**, **Egyeg Kamilla**, **Öllös Erzsébet**, **Szilágyi Dénes István** és **Varga Sándor** teológusok a magiszteri diplomájukat. Az avatási szertartást **Lévai Attila** dékán és **Tóth János** rektor végezték. Az eskütel után a dékán minden végzést bemutatott a rektornak, aki ezek után engedélyezte a kar dékánhelyettesének az oklevelek átadását.

A dékán jelentette a rektornak, hogy **Rácz Jolán** 2013. június 11-én sikeres szigorlatot tett, s megvédte *Az egészségben akadályozott ember hitéletének és lelkigondozásának specifikumai, különös tekintettel az értelmi akadályozottságra* című disszertációját és jogosult lett a teológia doktora (ThDr.) címre. A rektori engedély után a végzős a gyülekezet színe előtt elmondta az eskü szövegét, majd a tanárok ünnepélyesen doktorrá fogadták **Rácz Jolánt**.

2012. augusztus 27-én és 2013. február 28-án az RTK doktoranduszai (**Faze-**

KÖZÖSEN EMLÉKEZTÜNK

Pozbán született az egykori nagyigmándi lelkész

a temetőben közösen elültették a **Demény Zoltán** pozbai presbiter által adományozott platánfát. (A fácska párja a

pozbai parókia kertjébe került, ezzel is kifejezve testvérkapcsolatunkat.)

–bm–

Már a kilencedik diplomaosztó volt az SJE RTK-n TEOLÓGIAI DOKTOROKAT IS AVATTAK

kas Szilvia, **Fritz-Beke Éva**, **Kis Jolán** és **Pálvölgyi Ferenc**) sikeres doktori vizsgát tettek és megvédték doktori értekezéseiket. A nevezettek eleget tettek tanulmányi kötelezettségeiknek, ezáltal jogosultak lettek a teológiai tudományok doktora (PhD) címre. A rektor engedélyezte az oklevelek átadását, és felkérte a dékánt a latin nyelvű doktori avatási szertartás elvégzésére. Az eskü szövegének elmondása után megtörtént a diplomák átadása, közben a professzorok az „*In doctorem recipio*” elmondása után ünnepélyesen doktorrá fogadták őket.

Az ünnepi alkalom meghatározó pillanatait a **Török Ágnes** által vezetett *Canticum Novum* kamarakórus szolgálata tette még emlékezetesebbé. Az énekkar szolgálata után sor került a rektori díjak átadására. Az idén **Öllös Erzsébet** kapott rektori dí-

jat azért, hogy magiszteri tanulmányai folyamán ő érte el a legjobb tanulmányi előmenetelt. A legjobb diplomamunkáért járó díjat Egyeg Kamilla vehette át.

A rektor és a dékán beszéde után Egyeg Kamilla és Kis Jolán mondtak köszönetet a Selye J. Egyetem Református Teológiai Karán eltöltött éveikért.

Nemzeti imádságunk elnéklése után a gyülekezet átvonult az egykori Calvin J. Teológiai Akadémia épületéhez, ahol a diplomaosztó méltó befejezéseket **Pólya Katalin** emlékezett a néhai tanárookra és az egykori alma materre. Az emlékezés koszorúit **Molnár János**, **Lévai Attila**, **Pólya Katalin** és **Balázs Lilla** helyezték el.

Az alkalomért, az együtt töltött felemelő pillanatokért Istené a dicsőség!

Öllös Erzsébet

A tanári kar és az egyetem vezetése a most végzett teológusokkal

Július 8-a és 11-e között rendeztük meg Nagyölveden a Szentjánosbogar elnevezésű gyermektábort. Mivel nagyon kevés a református hittanos gyermek, ezért **Antala Éva** református lelkész és **Sárai Attila** római katolikus plébános úgy döntöttek, hogy együtt táboroztatják a hittanos gyermekeket a KOEN nagyon jól kidolgozott programja alapján.

A tábornyitáskor a közel hatvan alapiskolás gyermek hat csoportba lett osztva, s minden csoport élére két-három lelki vezető került. A közös énektanulás után minden csoport a maga előre kijelölt helyén az *engedelmességről* beszélgetett, amihez kapcsolódóan Jónás történetét idézték fel a csoportok. Az ebédet követően a csoportokat egy sportverseny várta, ahol szellemi és fizikai feladatokat teljesítve gyűjthettek pontokat.

A keddi napon a *becsületesség* volt a fő téma, mégpedig Zákeus története alapján. A természetben tett séta során pedig a táborozók vadvirágokat gyűjtöttek, melyekből az egyik állomáson koszorút kellett készíteniük. Kora este lehetőség nyílt tábortűz melletti sütögetésre, s ekkor kerültek kiértékelésre a két nap versenyei is.

A harmadik nap a *bűn* és a *megbocsátás* kapcsán a táborozók megtanulhatták, hogy mindannyian követünk el bűnöket,

Világító kis bogarak Nagyölveden

A napközi tábor az ökumené jegyében zajlott le

illetve ellenünk is követnek bűnöket. Fontos, hogy meg tudjunk bocsátani, hiszen csak így módon nyerhetünk mi is megbocsátást. A délután kézműves-foglalkozással telt, majd filmvetítés volt.

Csütörtökön két autóbusszal kirándulni indultunk: az első úti cél az érsekújvári református templom volt, ahol **Nátek**

Sándor lelképásztor fogadta a táborozókat (tizenkét évig Nagyölveden szolgált), aki mesélt az újvári gyülekezetéről, a templomról. A táborozás végére a szomolányi várkastély és a sasvári bazilika megtekintése tett pontot.

Varga László

Az időutazó Nagykaposon is megvalósult

Gazdag program várta a gyermekeket

Bár a vakációs bibliahét július 8-a és 12-e közt zajlott, az előkészületek már hetekkel korábban megkezdődtek. Segítségben nem volt hiány, mivel a nagykaposi ifjúsági bibliaóra résztvevőin kívül számos gyülekezeti tag is kivette részét a tábor szervezéséből, és akadtak még olyanok is, akik a szomszédos falvak gyülekezeteiből érkeztek közénk. Volt is szükség ennyi segítőre, hisz a konyhában sürgölődő asszonyoknak nem egy alkalommal 110 éhes gyomrot kellett jölköztetniük.

A hét elején a gyermekek korosztály szerint három csoportba lettek szétosztva. Míg az egyik csoport bibliaórán, addig a másik kettő kézműves-foglalkozáson vett részt, valamint tánctanuláson volt. A bibliaórákat lelkészek vezették, a kézművesműhelynek **Egri Erzsébet**, a táncitanításnak **Ádám Emília** volt a vezetője. A hétfői és keddi napon **Egri Gergő** vezette a bibliaórát. Jónás és Zákeus történetét vidám színjáték, valamint videófilm vitte közelebb a gyermekekhez. Ebéd után átsétáltunk a sportpályára, hogy megmozgassuk magunkat. A keddi napon a délutánt egy vadász szabadtéri

előadása tette színesebbé a természetkedvelő gyermekeknek. Az előadás után bárki kipróbálhatta a gölyalábat.

A gonosz szolga és Jézus feltámadása történetek elmélyítését **Böszörményi Tamás** vezette. A könnyebb megértés érdekében a bibliaóra színjátszással és zenés árnyjátékkal volt gazdagítva. A szerdai napot már a hagyományossá vált tábori olimpiával zártuk: logikai feladatok, akadálypályák, valamint zeneismereti felad-

ványok leküzdésével szerezhettek pontokat a versenyzők. Csütörtök délután a tornateremben kaptak ügyességi feladatokat a gyerekek.

A pénteki nap felelőse **Tirpák István** volt, aki a bibliaórán A jelenések könyvében leírt mennyek országával ismertette meg az odaérkező csoportokat. A délután rendhagyó módon nem sporttal fejeződött be, hanem családi délutánnal, ahol a gyermekek megismertették szüleiket a táborban vett bibliai történetekkel és énekekkel, továbbá a közös tánc bemutatásával zárult a műsor.

–bj–

A leleszi gyülekezet presbitériuma még 2008-ban elhatározta, hogy az 1883–1887 között épült templomát fokozatosan megújítja. A munkálatok 2009-ben elkezdődtek, bár a gyülekezet pénzkészlete akkor mindössze 2700 eurót tett ki. Először a templom külső homlokzata újult meg, majd a csatornarendszer, végül a torony is át lett festve. A következő évben a belső térben folytatódta a munkálatok a villanyhálózat rekonstrukciójával, az ablakok cseréjével és a padok újralakozásával. A négy évig tartó munkálatok összköltsége több mint 20 500 eurót tett ki. A kiadásokhoz a hívek (157-en vannak) adományán kívül a katolikus hívek is hozzájárultak, de jelentős összeggel (több mint hatezer euróval) támogatta a felújítást Lelesz község önkormányzata is, az egyház Segélyalapjától pedig 3100 euró hozzájárulás érkezett.

Július 14-én került sor az ünnepélyes templomszentelésre, ami **Fazekas László** püspök és **Kendi Csaba** helybeli lelkipásztor köszöntő szavaival és hálaadó imájával vette kezdetét a templom előtti téren, majd a megújult épü-

Nagy gondjuk van Isten hajlékára Templomszentelési ünnepség Leleszen

letben istentisztelettel folytatódott az alkalom, melyre teljesen megteltek a padosorok. **Molnár Elemér** zempléni esperes igeolvasása és imádsága után Fazekas László püspök a „*Ne félj, kicsiny nyáj, mert úgy látta jónak Atyátok, hogy nektek adja az országot!*” (Lk 12, 31–32) ige alapján arról a kirtartásról szólt, amely jellemezte az eltelt négy év alatt a gyülekezetet. Utalt arra is, hogy a világ profitorientált lett, minden-

ki a krízisre hivatkozik, holott a legnagyobb válság az emberi szívben van: az emberi élet fő hangsúlya nem Isten országára helyeződik, hanem a földre.

Egyházunk főgondnoka, **Fekete Vince** köszöntő szavai után Kendi Csaba lelkipásztor számolt be a négy év alatt

elvégzett munkálatokról és a pénzügyi forrásokról. A hálaadó ünnepi istentisztelet nemzeti imádságunkkal, illetve Fazekas László püspök áldásával zárult.

–ii–

Először volt nyári gyermektábor Padányban JÓZSEFFEL ISMERKEDTEK

A padány-bögellői társegyházközség idén első alkalommal szervezett nyári napközis gyermektábor: augusztus 5-e és 11-e között a református templom udvarán került rá sor. A táborban ötven gyermek vett részt (óvodáskortól tízéves korig).

Minden napot áhítattal kezdtünk, amely alkalmon más-más vezető szólt a gyermekekhez. Többek közt az elhívásról, a hálaadásról, Isten gondviseléséről és a megbocsátásról. Áhítat után éneket tanultunk, majd három csoportra osztottuk a gyermekeket. A csoportos foglalkozások során hallhattunk egy-egy történetet a Bibliából: József történetén keresztül szólt hozzánk az Úr.

A történetekből megtanulhattuk, hogy az Úr ma, a mi életünkben is megengedi a próbákat, a nehézségeket. Sokszor nem értjük, miért; mi csak azt látjuk, ami a szemünk előtt van. Az Úr Jézus Krisztus azonban tudja, hogy mi lesz a jövőben, Ő tudja, hogy mi a terve velünk. Valami jót készít számunkra, reményteljes jövőt akar adni. Ha az emberek elfordulnak is tőlünk olykor, az Úr soha nem hagy el! „*Ti rosszat terveztetek ellenem, de Isten terve jóra fordította azt, hogy úgy csele-*

kedjék, ahogyan az ma van, és sok nép életét megtartsa” (1Móz 50,20). Mindig közel van és hallja könyörgésünket. Szeret mindnyájunkat, olyannyira, hogy az életét adta értünk, hogy megmentsen az eljövendő ítélettől és üdvösséget nyerjünk az ő vére által.

Délutánonként különféle érdekes programok voltak: kézműveskedés, sportolás,

cukorkakészítés, túrázás, valamint kicsik és nagyok egyaránt kipróbálhatták a fal-mászást is. A tábor szervezői **Szencziné Varga Csilla** helybeli és **Varga László** lacszakállasi lelkipásztor voltak. Vasárnap táborzáró istentiszteletre került sor, amely alkalmon Varga László hirdette Isten igéjét.

Hálás a szívünk, mert Isten nagy kegyelméből valósult meg a tábor és hangzott az örömhír. Mindeztért Őt illeti a dicsőség és a hála mindörökké!

Skarba Adrianna

Generális Konvent. Június 27-én a szervezet elnökségének ülésén Fekete Vince főgondnok és Fazekas László püspök képviselték egyházunkat. Másnap a debreceni Nagytemplomban ülésezett a Magyar Református Egyház Zsinata, ahol egyházunk részéről a Zsinati Tanács magyar ajkú képviselői és a magyar egyházak esperesei és gondnokai voltak jelen. Bölcseki Gusztáv tiszántúli püspök szolgált igehirdetéssel, majd Fekete Károly, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem rektora tartott előadást A heidelbergi kátéről, amelynek első megjelenése 450. évfordulója kapcsán elkészült az új magyar fordítása (a Zsinat szavazással elfogadta az átdolgozott szöveget), illetve egy ötnyelvű (magyar, szlovák, román, német, angol) díszkiadása is. Az ülésen csatlakozott az MRE-hez a Horvátországi Református Keresztyén Kálvini Egyház, és a részegyházak képviselői elfogadták az alkotmány módosítását, ami főként a korábbi szöveg pontatlanságainak kiküszöbölésére irányult. A tanácskozást, amely zárónyilatkozat elfogadásával ért véget, köszöntötte Gerd

Pályázat

A Madari Református Egyházközség a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház 3/2012-es számú, a lelkészek választásáról szóló törvénye 6. § (2) bekezdésével összhangban pályázatot hirdet a megüresedett lelkészi állás betöltésére.

A gyülekezet – melynek a liturgiában használt nyelve a magyar – a lelkésznek biztosítja a teljes gyülekezeti fenntartású lakhatást, az egyéb juttatásokat pedig díjlevélben határozza meg. A gyülekezet elvárja a gyülekezeti lelkészi szolgálattal járó általános szolgálatok teljes körű és önálló ellátását, az egyéb szolgálatokat pedig szintén a díjlevélben határozza meg.

Pályázhatnak mindazon lelkészek, akik teljesítik a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház általános érvényű belső jogszabályai idevonatkozó rendelkezéseit. Benyújtandó dokumentum: részletes önéletrajz a lelkészi szolgálatban eltöltött évek feltüntetésével.

Pályázati határidő: **2013. október 31.**

A meghívással megbízott személyek neve és elérhetősége: Szabó Zoltán gondnok (0908/187 891), Fišer Angéla gondnok (0907/861 422). Bővebb információt a megbízott személyektől lehet kérni.

A pályázatokat magyar nyelven az alábbi két címre kell beküldeni: A Komáromi Református Egyházkerület Esperesi Hivatala, Kostolná 51, 946 37 Moča, illetve Református Lelkészi Hivatal, 946 33 Modraný 361.

Heetderks, a Református Egyházak Világközössége európai vezetője. A Generális Konvent elnöksége következő ülésére szeptember 27-én és 28-án ugyancsak Debrecenben kerül sor.

Európai Egyházak Konferenciája. Július 3-a és 8-a között Budapesten került sor az Európai Egyházak Konferenciájának 14. Nagygyűlésére, melynek fő témája az alkotmány módosítása volt. A legnagyobb vitát az a kérdés váltotta ki, hogy az egyes európai és világszintű egyházi szervezetek, valamint az egyes felekezetek milyen súllyal vegyenek részt az EEK munkájában. A végül módosított alkotmány biztosítja, hogy az európai egyházak a mai kor kihívásait figyelembe véve, ökumenikus közösségekben tudják kifejezni elkötelezettségüket a teremtettségért és a Krisztusban való egységért.

Evangélikus egyházkerületi nap. Július 5-én Fekete Vince főgondnok, Fazekas László püspök, Ján Marcinčák főgondnokhelyettes és Marián Hamari püspökhelyettes képviselték egyházunkat a Szlovákiai Evangélikus Egyház Nyugati Egyházkerülete napján, amely egyben megemlékezés volt Cirill és Metód hittérítők területünkre érkezésének 1150. évfordulójára. A berencsi várnál megtartott istentiszteleten egyházunk nevében rövid igei bizonyoságtétellel Fazekas László püspök köszöntötte a jelenlevőket. Az ünnepség délután a berezói evangélikus templomban egy hosszabb lélegzetvételű zenés áhítattal folytatódott, amelyen Ivan Gašparovič köztársasági elnök is jelen volt.

Kórustalálkozó. 2013. szeptember 21-én, szombaton 14.00 órai kezdettel – a Kassa-ÉRT utórendezvényeként – kórustalálkozó lesz a kassai református templomban. A gömöri egyházkerület idei kórustalálkozója szeptember 28-án, szombaton 14.00 órai kezdettel a hanvai református templomban kerül sor.

Egyházkerületi bál. A Zsigárdi Református Egyházkerület, a Zsigárdi Községi Hivatal, a Komáromi Református Egyházkerület szeretetszolgálatja és az SZRKE Diakóniai Központja közös szervezésében 2013. október 11-én egyházkerületi jótékonybáli bál lesz a zsigárdi kultúrházban. Belépődíj 10 euró (aperitifet, vacsorát és egy kávét tartalmaz). A befolyt összeg a gyermekeiket egyedül nevelő rászoruló református családok támogatását szolgálja. A részvételi szándékot **szeptember 30-ig** Kalocsai Alexandra egyházkerületi diakóniai lelképásztornál kell jelezni a következő telefonszámon: **0917/715 938.**

Kitüntették Koncsol Lászlót

Augusztus 20-án A Külhoni Magyar-ságért Díjat vehette át egyházunk tiszteletbeli főgondnoka, Koncsol László Budapesten, a Magyarság Házában. (Rajta kívül még kilenc szervezet, illetve személy részesült a kormányfő által odaítélt, 1995-ben alapított díjban, amit Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes és Répás Zsuzsanna nemzetpolitikai helyettes államtitkár adtak át.) A felvidéki irodalmi élet és a csallóközi helytörténet meghatározó alakja mint szerkesztő, író, költő, műfordító, helytörténész került az idei díjazottak közé.

A Pátria rádió református műsorai:

Szeptember 15-én 8.05-kor a Világosság című egyházi műsor református adásában Nyéky Miklós szalóci lelképásztor a magától növekedő vetés példázatáról szól a hallgatókhoz.

Szeptember 29-én 8.05-kor a Világosságban Váradyné Sipos Klára jabloncai lelképásztor a mustármag példázatát hozza közelebb a hallgatókhoz.

Október 13-án 8.05-kor a Világosságban Erdélyi-Flegel Tímea ógyallai lelképásztor arról szól igehirdetésében, hogy Jézusnak hatalma van a tengert is lecsendesíteni.

A Világosság másnapi (hétfői) ismétlésének kezdési időpontja: 11.05.

(A műsor a közvetítést követő naptól meghallgatható a Sola rádió honlapján is: <http://refradio.eu/radio/sola/>)

Szerkesztő-műsorvezető: Iski Ibolya

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház hivatalos lapja. A kiadó címe:

Jókai u. 34., 945 01 Komárno.

Cégbejegyzési szám: 00179191

Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Fazekas László

Szerkesztő: A. Kis Béla

Titkár és lapterjesztő: Kis Lucia

Előfizethető a református lelkészi

hivatalokban és a szerkesztőség

címén.

Előfizetési díj: egy évre 4,20 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi:

930 10 Dolný Štál (Alistál) 386.

E-mail: akisbela@ba.telecom.sk

Telefon: 031/55 90 141 (egyben fax és üzenetrögzítő is)

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük jogát fenntartjuk.

Nyomdai előkészítés: A. Kis Béla

Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely

ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 3628/09